

Utbildningsdepartementet

Vår referens/dnr:

Per Hammar

Er referens/dnr:
Tina Pettersson, skolenheten

Er referens/dnr: U2020/02667/S

utbildningsdepartementet.registrator@
regeringskansliet.se

2021-04-12

Remissvar

Betänkandet En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning (SOU 2020:28)

AlmeGas allmänna synpunkter

I en tidigare version av remissvaret fanns olyckliga formuleringar, denna version gäller.

Skolan har ett kompensatoriskt uppdrag. Det innebär att huvudmännen och enskilda skolor ska uppväga skillnaderna mellan olika elevers förutsättningar att nå kunskapsmålen. Med uppdraget följer krav på en kompensatorisk resursfördelning och insatser riktade till skolor med stora behov. Skolkommisionen (SOU 2017:35) visar att det finns stora brister i utförandet av det kompensatoriska uppdraget.

Almega ställer sig bakom både det kompensatoriska uppdraget och en välfungerande kompensatorisk resursfördelning.

Vi vänder oss dock emot att betänkandet, i allt för hög utsträckning, skjuter över ansvaret för den misslyckade integrationen och den ökande segregationen på enskilda elevers skolval. Samhällsutmaningar som dessa kräver lösningar på systemnivå inom en rad olika politikområden, inte minst bostadspolitiken.

Utredningen föreslår att kommuner ska göra ett avdrag för skolpliktsansvar i skolpengen till fristående skolor. Beräkningarna i betänkandet är problematiska och har fått omfattande kritik. Utredningen har helt enkelt inte gjort de analyser av skolfinansieringssystemet som krävs för att kunna föreslå förändringar i utformningen av skolpengen. Lagg där till

kommunernas svårigheter att redovisa hur de beräknar dagens ersättning till fristående skolor.

Almega hade hellre sett andra åtgärder för att förbättra livschanserna för elever från socioekonomiskt svaga hem:

- Bra och populära skolor tillåtas växa och uppmuntras att växa. Det öppnar upp möjligheter för elever från alla samhällsklasser att välja dessa skolor.
- Ökade resurser till problemskolor för stärkt trygghet, bättre skolmiljöer, mindre klasser och fler och bättre lärare är också en bra åtgärd som inte drabbar någon utan bara gynnar vissa.
- Skolvalet bör utvecklas inte avvecklas. En åtgärd bör vara utökad och förbättrad information om skolornas kvalitet, samt om möjligheten och vikten av att välja skola – ett mer välinformerat skolval.
- Ekonomiskt och pedagogiskt extrastöd till svaga och skoltrötta elever för uppmuntran att fortsätta och fullfölja studierna. Utökade möjligheter till studiestöd utanför skoltid behövs också.
- Dåliga skolor bör läggas ner.
- Extra resurser bör tillföras skolor som har ett svårare uppdrag utifrån elevunderlaget. Den pågående stora satsningen med statsbidraget för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling är en bra modell.
- Central rättning av nationella prov är på väg att genomföras, och kommer att bidra till att säkerställa mer likvärdiga betyg.

Almega tillstyrker följande förslag:

- Att det införs ett aktivt skolval där alla vårdnadshavare ska ansöka om skolplatser.
- Att det införs ett samlat sektorsbidrag för längre period.
- Att urvalsgrunder för både kommunala och fristående skolor tydliggörs i skollagen.
- Att syskonförtur, geografisk närhet och verksamhetsmässigt samband tydliggörs som urvalsgrunder i skollagen.
- Att det är skolhuvudmannen som beslutar om vilka och hur många av urvalsgrunderna som man önskar tillämpa på respektive skolenhet.

Almega avstyrker följande förslag

- Att det i skollagen ska anges att huvudmannen aktivt ska verka för en allsidig social sammansättning av elever på sina skolenheter.
- Att rektorns ansvar för att inom skolenheten verka för en allsidig social sammansättning av undervisningsgrupper ska skrivas in i läroplanerna.
- Inrättandet av regionala skolmyndigheter.
- Inrättandet av ett gemensamt skolvalssystem som Skolverket ska ansvara för. Det innebär också att vi avvisar de följdförslag som systemet innebär, som dimensionering och godkännande av urvalsgrunder, överklagande av Skolverkets beslut.
- Att skolbyte som huvudregel endast ska kunna ske vid terminsstart och att särskilda skäl i övrigt krävs och ska bedömas av Skolverket.
- Att kö inte ska vara tillåtet som urvalsgrund för fristående skolor.
- Att kvot som urvalsgrund knyts till krav på allsidig social sammansättning.

- Att förskola som drivs av samma skolhuvudman inte ska räknas som verksamhetsmässigt samband.
- Att lottning införs som urvalsgrund till översökta friskolor.
- Kravet om att skolhuvudmännen ska skriva en årlig handlingsplan kopplad till sektorsbidraget.
- Införande av möjligheten för kommuner att göra avdrag på grundbeloppet till fristående skolor.

För Almega

Andreas Åström, näringspolitisk chef

Per Hammar, näringspolitisk expert